

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ

У статті розглядаються педагогічні технології, які сприяють підвищенню професійного, методичного, творчого потенціалу студентів – майбутніх вихователів дошкільних закладів.

Реалізація основних ідей Болонської декларації вимагає від вищих навчальних закладів використання педагогічних технологій, які спрямовані на забезпечення високого рівня педагогічного процесу і формування методичної компетентності майбутніх вихователів дошкільних закладів.

Сучасна ситуація в дошкільній освіті характеризується різноманітністю моделей дошкільних закладів і програм, більш уважним відношенням до потреб родини, гуманізацією виховання, підвищенням ролі наочного навчання дошкільників, відродженням інституту гувернерів.

Все це значно підвищує рівень вимог до фахівця з вищою освітою, викликає необхідність перегляду структури, змісту і технологій підготовки професіоналів дошкільного профілю.

У викладанні курсу теорії і методики навчання рідної мови і розвитку мови дітей дошкільного віку велике значення має мовна і мовленнєва компетентність самих студентів. Тільки освічена в лінгвістичному плані особистість здатна вирішити основні завдання мовленнєвого розвитку дітей в дитячому саду.

Будь-яке висловлювання педагога визначається ситуацією, потребами спілкування; вони породжують мотиви і цілі; той, що говорить формує зміст мовлення, обирає форму: монолог або діалог, граматичну структуру, лексику, інтонацію; прогнозує розуміння слухачами, їх реакцію. Тому завдання викладача полягає в тому, щоб допомогти студентові вирішити наступні проблеми:

- вибір оптимальних алгоритмів спілкування, взаєморозуміння в умовах сучасного суспільства;

- визначення форм, механізмів мовлення: говоріння, аудіювання, читання, письмо;
- формування мовної особистості, яка володіє навиками спілкування;
- дослідження механізмів розвитку мовних здібностей, мовного чуття;
- вироблення конкретних умінь побудови мовлення;
- оволодіння риторичними прийомами мовлення для використання в роботі з дітьми.

На основі аналізу науково-теоретичної літератури ми з'ясували, що існують лише окремі, науково обгрунтовані рекомендації, які спрямовані на вирішення вище перелічених завдань. Комплексної технології формування мовленнєвої і мовної компетентності студентів педагогічних спеціальностей не існує.

Першим кроком до вирішення даної проблеми є комплексний, міждисциплінарний підхід до вирішення даної проблеми. Студентам пропонували вичленувати дисциплінарну і міждисциплінарну проблеми, змодельовати шляхи її вирішення, обгрунтувати ці шляхи. Наприклад, розповідаючи про засоби екологічного виховання, запропонувати студентам підібрати мовленнєвий матеріал, допомогти створити мовну модель для вирішення завдань екологічного виховання. Впровадження мультимедійних технологій допомагає наочно уявити мовленнєві ситуації, зрозуміти механізми мовленнєвого спілкування, побачити, в чому полягає комплексний підхід до вирішення завдань навчання рідної мови.

Інноваційні підходи до роботи з дітьми, які зараз використовуються в дошкільній освіті, вимагають від вузів перегляду організації навчально – професійних занять, покликаних озброїти студентів практичними вміннями на основі науково-теоретичних знань.

Зі всього різноманіття форм роботи із студентами, які ми використовували на практиці, найбільш ефективними, на наш погляд, є педагогічна *студія і майстер – клас, використання методу проектів в педагогічному процесі.*

Педагогічна студія – це своєрідна лабораторія творчих задумів, де можна перевірити, відпрацювати нові ідеї і запобігти майбутнім педагогічним і методичним помилкам.

Істотною відмінністю студійної форми занять від будь-якої традиційної є те, що навчання відбувається майже одночасно на трьох рівнях: теоретичному, методичному і технологічному. Звертаючись до теоретичного положення, розглядаючи його, ми знаходимо методичне рішення самостійно або в літературі, відтворюємо передбачувану ситуацію в ігровій формі, визначаємо технологічне інструментування методичного рішення.

Педагогічна студія передбачає єдність професійного мислення і придбання професійної майстерності, це спосіб соціальної і психологічної підтримки майбутнього фахівця.

Методика студійного навчання є органічною єдністю різноманітних методів, призначених для вирішення завдань професійного навчання. У цьому поєднанні методів немає таких, які були б невідомі, якщо розглядати кожен метод окремо. Але основна ідея – «Давайте спробуємо» - дозволяє в комплексі перевірити теоретичні і методичні положення в їх технологічній транскрипції.

Традиційні лабораторні заняття, коли студенти спостерігають і аналізують роботу вихователя з дітьми, ми в окремих випадках проводимо у вигляді майстер – класу.

Майстер – клас - форма професійного вдосконалення, в рамках якої розкривається практична сторона реалізації будь-якої проблеми. До проведення майстер – класу ми повертаємо досвідчених викладачів вузу. Виїзні засідання кафедри в базових дошкільних закладах дозволяють розширити вже наявний досвід педагогів дошкільних закладів, студентів, викладачів кафедри.

Основна ідея майстер – класу полягає в тому, щоб з погляду педагогічного професіоналізму розглянути саме практичну діяльність викладача. Досвід розглядається, аналізується, відтворюється, а теоретичні положення використовуються для обґрунтування, пояснення того, що вже прийняте і перевірене практикою.

Педагогічна майстерня – це представлена в практичній діяльності для професіоналів і майбутніх професіоналів двох планова картина: технологія педагогічної роботи і продукт педагогічної діяльності.

У педагогічній студії результат передбачається і моделюється, а в процесі проведення майстер – класу результат народжується на очах у всіх присутніх в ході роботи педагога з дітьми.

Елементи професійного спектаклю, які завжди присутні в педагогічній майстерні (ідея, публіка, дія, зав'язка, кульмінація, розв'язка), дозволяють створити особливу творчу, спрямовану до роздумів, атмосферу. Саме таку атмосферу Ш.А.Амонашвілі називав «педагогічною мелодією заняття».

Структура проведення майстер – класу припускає обов'язкову рефлексію – установку на проблему; професійну експозицію, демонстрацію колегам своєї методики або технології. Всі сумніви, питання, внутрішні заперечення перевіряються дослідно-експериментальним способом. Аналіз професійних вражень і професійна оцінка методик дозволяє студентам, вихователям, викладачам вичленити основну педагогічну ідею експонованого практичного досвіду, сформулювати загальну теоретичну ідею технології, що особливо важливе для студентів – майбутніх педагогів.

Стрижнем педагогічних технологій, які використовуються в роботі із студентами, є інтерактивні форми навчання, колективні обговорення, учасники яких міркують, аргументують свої висновки, вступають у дискусію з опонентами, знаходять нестандартні підходи до вирішення проблеми.

Оптимізації роботи із студентами сприяє використання методу проектів. Проект, як інструмент створення особистісно і професійно орієнтованої ситуації, відрізняється від традиційних методів навчання. Це такий спосіб досягнення дидактичної мети, який включає детальну розробку проблеми, а вона, у свою чергу, повинна завершуватися досягненням реального, практичного результату. Прагматична спрямованість на результат, який можна отримати при вирішенні будь-якої практичної і теоретичної проблеми, дозволяє залучити до розробки проекту студентів залежно від власних інтересів, потреб, змісту діяльності.

Використовуючи різні технології в роботі зі студентами, ми виходили з того, що навчальний процес у вузі повинен бути підпорядкований не стільки завданню інформаційного насичення, скільки формуванню продуктивного мислення, розвитку інтелектуального потенціалу особистості, становленню способів логічного мислення і всебічної обробки інформації і, в решті решт, формуванню мовної особистості.

Література:

1. Добрович А.Б. Общение: наука и искусство. М.,1980.
2. Хозяинов Г.И. Педагогическое мастерство преподавателя. М., 1988.
3. Щуркова Н.Е. Педагогическая технология. – М.: Педагогическое общество России, 2002.

В статье рассматриваются педагогические технологии, которые способствуют повышению профессионального, методического, творческого потенциала студентов – будущих воспитателей дошкольных учреждений.

The article deals with the pedagogical technologies that assist in the increasing of professional, methodological and creative potential of students–future teachers of nursery schools.